

Parohia „Înălțarea Domnului”

Str. Crinilor 45, Pașcani, jud. Iași
inaltareadomnului.pascani@gmail.com

Paroh: Pr. Marius Ionuț Tabarcea

+40 745 776 456

Coslujitor: Pr. Leonardo Ioan Atudorei

+40 747 580 111

Bucurați-vă!

„Bucurați-vă în nădejde; în suferință fiți răbdători; la rugăciune stăruivi.” (Romani 12, 12)

Anul V • Nr. 11 (129) • 2 iunie 2024

Publicație editată și distribuită gratuit de Parohia „Înălțarea Domnului” Pașcani, Protopopiatul Pașcani

Calea spre mântuire

Să fim înțelepți!

Sfântul Teodor Studitul

” Să căutăm, fraților, să fim înțelepți ca șerpii și blânzi ca porumbelii, trudindu-ne mereu în fapte bune și de laudă, îndeletnicindu-ne fiecare, cu râvnă, cu lucrul mâinilor, fie că ești scriitor, fie că ești plugar, zidar, lemnar, chelar, bucătar, trapezar, sau te-ai învrednicit de altă ascultare în mănăstire. Și ferece de aceia care se silesc, cu răbdare, la supunere și nu se socotesc cap între frați, nici nu pierd ceasul și ziua în zadar, în vorbe deșarte, în pricini sau în iscodiri despre unul sau despre altul, căci cei care fac altfel nu se vor îndrepta, ticăloșii, de greșala gurii lor și nu plac nici Domnului și nici mie.”

Pe urmele sfinților

Sfinții Mucenici Zotic, Atal, Camasie și Filip de la Niculițel

Biserica Ortodoxă cinstește la 4 iunie pe Sfinții Mucenici Zotic, Atal, Camasie și Filip de la Niculițel. Ei sunt cuprinși în numărul celor 36 de Mucenici care au pățit pentru Hristos pe pământul românesc, în străvechea cetate Noviodunum (Isaccea), din Dobrogea, pe la sfârșitul secolului al III-lea și începutul celui de al IV-lea.

După moartea lor de mucenici pentru Hristos, trupurile lor au fost așezate cu multă evlavie de către creștini într-o criptă, numită „martirion”, din actuala localitate Niculițel – Tulcea. Acolo se aflau și alte moaște de martiri, din timpul unor persecuții mai vechi.

Deasupra criptei, bunii creștini ai primelor secole au zidit apoi o biserică din piatră, încăpătoare, în care preoții săvârșeau sfintele slujbe și învățau poporul. Dar, cu timpul, peste acel pământ s-au abătut vremuri grele, cu războaie, înrobiri și pustiiri din partea multor popoare năvălitoare care au dus, între altele, și la decăderea cetății Noviodunum, precum și a celorlalte multe așezări întărite și biserici din Dobrogea. Biserica din Noviodunum a fost și ea pustiită de năvălitorii barbari, iar lăcașul Sfinților Mucenici Zotic, Atal, Camasie și Filip, a rămas învăluit în uitare, sub pardoseala altarului acoperită de ruine, multe veacuri.

Cu voia lui Dumnezeu, moaștele lor sfinte au fost descoperite în vara anului 1971, aceasta făcându-se în urma unor ploii abundente, apa abătută pe o uliță lăaturalnică din satul Niculițel scoțând la iveală cupola de piatră a criptei, tănuită până atunci, aflată sub ruinele vechii biserici creștine.

În interiorul criptei se aflau moaștele celor patru Mucenici, sub înscrisurile: „Aici și acolo sângele Martirilor”, și a doua: „Martirii lui Hristos: Zoticos, Atalos, Camasis, Philippos”.

(continuarea în pag. 2)

Crâmpete din lumina sărbătorii

Dialogul Domnului cu sufletul omenesc

Părintele Nicolae Steinhardt

Episodul cu femeia samarineancă ni se mai arată a fi dialogul Domnului cu sufletul omenesc, care mai întâi se împotrivesc, dar după aceea se supune și-și adoră Creatorul.

Domnul a ținut ca biruința-I să nu fie ușoară, ca de la sine-înțeleasă, mecanică, în stil pilduitor; ci liberă, spontană, izvorâtă dintr-o convingere precedată de îndoieli, total transformatoare a credincioasei din Samaria.

În ultimă analiză, actul de credință astfel se cade a fi. El se produce – lucru prea bine înțeles de Søren Kierkegaard – atunci când sufletul aflat în rugăciune nu pe sine orant se aude, ci pe Celălalt mărturisindu-i-se: „da, nu te înșeli, da, Eu sunt, Eu Cel viu, Eu care sunt Cel ce este, Care te cheamă. Vino după Mine”. Iar sufletul răspunde fără a pregeta: „Amin”.

Împărăția din firidă (5a)

Sursa: „Cartea deschisă a împărăției”, Mitropolitul Bartolomeu Anania

(continuare din numărul anterior)

Mi-am propus să vă tâlcuiesc Sfânta Liturghie în plinătatea ei, atât în ceea ce vedeți și auziți, cât și în ceea ce nu vedeți și nu auziți. Când v-am înfățișat locașul în care ne aflăm și ne închinăm, am omis intenționat să vă prezint un spațiu pe care nu-l vedeți niciodată. În peretele de miazănoapte al absidei altarului se afla o firidă, adică o încăpere mică, în care nu încap decât un singur om stând în picioare, cu o măsuță adăpostită într-o boltă și cu o lumină de ceară aprinsă la intrare. Se numește **proscomidiar** și în ea se săvârșește **Proscomidia**. Cuvântul e grecesc, de la verbul *proskomizo*, care înseamnă *a aduce ceva pe palme, a oferi ceva în dar, a aduce cuiva o ofrandă* (așa cum îi vedem în icoană pe cei trei magi aducându-l Pruncului Iisus daruri de aur, smirna și tămâie).

Firida simbolizează peștera în care S-a născut Mântuitorul și, în același timp, mormântul din care Acesta a înviat. Teologia acestui dublu simbol se află în iconografia ortodoxă, unde Nou-Născutul Iisus nu este niciodată înfățișat gol sau învelit în cămășuță, ci înfășat în scutece, acestea prefigurând giulgiurile în care va fi înfășat trupul Aceluiași Iisus, coborât de pe cruce și așezat în mormânt. Născut într-o peștera și înviat dintr-o groapă, Fiul lui Dumnezeu S-a pogorât nu numai pe pământ, ci și în pământ, sfințindu-l atât în larguri, cât și în adâncuri.

Pe măsuța se afla **vasele liturgice**, în număr de două: **Discul** este o tipsie rotundă, cu diametrul de aproximativ 15 centimetri, cu sau fără picior, care va purta viitorul Trup al Domnului. **Potirul** este un pahar de metal, cu picior, (pe care îl vedeți atunci când se împărtășesc credincioșii), cu lăuntru aurit, care va purta viitorul Sânge al Domnului.

Alături se afla câteva obiecte de serviciu liturgic: **copia** este un cuțitaș în două tășuri, cu lama triunghiulară, în forma unui vârf de suliță; o **linguriță de argint**, cu cupa aurită, pentru cuminerea mirrenilor; o **steluță**, adică două arcuri de metal încrucișate și prinse la mijloc, menite să alcătuiască o boltă ocrotitoare pentru ceea ce va fi pe disc; și **trei procovețe**, cu care vor fi acoperite sfintele vase. Tot în firida proscomidiarului se afla **spălătorul**, cu ștergarul alături. Aici își face preotul spălarea rituală a mâinilor, înainte de a începe proscomidia, rostind o rugăciune extrasă dintr-un psalm. [...]

În această firidă ajung **darurile de pâine și vin** pe care credincioșii I le aduc lui Dumnezeu pentru Sfânta Liturghie, precum și pomelnicile cu numele viilor și ale morților. Un astfel de dar are valoare de jertfă. Jertfa este actul prin care tu, renunțând la un bun al tău, i-l dăruiești cuiva drag. A-i dăruii ceva cuiva face parte din însăși natura omului cu bun simț, care a izbutit să-și înfrângă egoismul și să simtă nevoia de a-și bucura aproapele. [...] De ce pâine și vin? Pentru ca acestea sunt alimentele indispensabile vieții omului, cele care nu pot fi înlocuite cu nimic altceva. Pe de altă parte, așa cum tâlcuiește marele liturgist bizantin Nicolae Cabasila, ele sunt produsul specific al priceperii și îndemănării omului, însușiri care sunt tot un dar al lui Dumnezeu; animalele și păsările consumă grâul ca grâu, strugurele ca strugure, dar numai omul e în stare să obțină pâine și vin. Pâinea ca ofrandă liturgică are de obicei forma unei cruci, în al cărei centru este înscrisă în relief o pecete pătrată cu inscripția **IS HS NI KA** (NIKA, de la verbul *nikáo = a învinge*), ceea ce, în traducerea prescurtărilor grecești, înseamnă **ISUS HRISTOS BIRUIE**. Numele original al acestei ofrande de pâine vine de la verbul grecesc *prosféro* care înseamnă *a aduce ceva cuiva pe palme*. Verbul a dat substantivul *prosfora*, care în românește a devenit **prescură**, adică proaducere sau, mai pe înțeles, un dar adus în mod solemn (într-adevar, prescura se oferă la ușa de miazănoapte a altarului, însoțită de o lumânare aprinsă). Pe toate acestea le are în față preotul la vremea când, îmbrăcat în toate veșmintele liturgice, începe **rânduiala proscomidiei**. (*Va urma*)

Sfinții Mucenici Zotic, Atal, Camasie și Filip de la Niculițel

(continuarea din pag. 1)

Tot acolo, în partea de jos a criptei, s-au descoperit, în două vase de ceramică, rămășițe de oseminte, amestecate cu țărână, ale altor doi Mucenici, fără a li se cunoaște numele. Obștea creștinilor s-a bucurat, așadar, cunoscând că, dintru început, și din sânul neamului românesc Dumnezeu a fost preaslăvit de Sfinți și Mucenici.

În cele ce urmează vă prezentăm câteva informații despre acești sfinți extrase din volumul Părintelui Mircea Păcurariu intitulat *Sfinți daco-romani și români*:

„În septembrie 1971 s-a făcut o descoperire de mare însemnătate, care pune și mai mult în lumină vechimea și vigoarea creștinismului daco-roman. Este vorba de o bazilică paleocreștină, având trei nave și o absidă semicirculară (altar), descoperită în comuna Niculițel din județul Tulcea, la vreo 10 km de vechea cetate romană Noviodunum. Valoarea acestei bazilici stă în cripta sa cu moaște de martiri (martirion), – de formă pătrată (3,70×3,40), construită din cărămidă cu mortar – așezată sub altar, în interiorul criptei s-a aflat o raclă din lemn, așezată pe pavimentul de piatră, în care erau moaștele a patru martiri, în interior, pe peretele din stânga intrării, a fost zgâriată în mortarul crud o inscripție în grecește: „Martirii lui Hristos”; iar pe peretele din dreapta apare din nou cuvântul „martiri”, precum și numele lor: Zotikos, Attalos, Kamasis și Filippos.

În anii următori, continuându-se cercetările arheologice, sub nivelul acestei cripte s-au mai descoperit resturi din trupurile altor martiri, ale căror nume nu se cunosc. Pe o lespede de calcar se află o inscripție, cu următorul cuprins: „Aici și acolo (se află) sângele martirilor”. Arheologii și teologii care s-au ocupat cu aceste descoperiri de la Niculițel n-au putut stabili data și timpul pătimirii acestor șase martiri. Cei mai mulți consideră că au fost martirizați în localitatea învecinată Noviodunum (azi orașul Isaccea), fie în cursul persecuției lui Dioclețian, prin anii 303-304, fie în timpul împăratului Liciniu, care a luat mai multe măsuri împotriva creștinilor, în anii 319-324. Poate cei doi, necunoscuți, să fi pățimit și mai devreme. Martirologiul „siriatic” pomenește pe mucenicul Filippos în ziua de 4 iunie, iar Martirologiul numit „ieronimian” îi menționează pe toți, la aceeași dată, adăugând și alte nume: Quirinus, Iulia, Saturninus, Galdunus, Ninnita, Fortunio și alți 25, ale căror nume sunt notate. S-ar putea ca între ei să fi fost și cei doi martiri necunoscuți descoperiți la Niculițel. Numele primilor trei martiri sunt orientale, cel de Filippos este biblic, iar celelalte sunt latine, deci ar fi niște localnici daco-romani.

În a doua jumătate a secolului al IV-lea, pe locul în care au fost îngropați, s-a ridicat o bazilică, în scopul cinstirii lor în fiecare an. Probabil acest lăcaș de închinare paleocreștin – sau vreo mănăstire care se va fi ridicat mai târziu – a dat satului numele de Mănăstiriște, care este întâlnit în câteva izvoare medievale. Bazilica de la Niculițel prezintă o mare însemnătate pentru istoria Bisericii noastre, pentru că aici s-au păstrat singurele moaște de martiri din perioada paleocreștină descoperite pe teritoriul României. Astăzi, moaștele lor sunt așezate, spre cinstire, în biserica mănăstirii Cocoș, situată în apropiere”. (*Sursa: Basilica.ro*)